

Danmarks Naturfredningsforening

Årsberetning DN Lyngby-Taarbæk. Fuglevad Vandmølle den 6. november 2025

v/næstformand Ole Roed Jensen (i formandens fravær)

Årsmødet er åbent for alle, men kun medlemmer af DN Lyngby-Taarbæk kan stemme og blive valgt til bestyrelsen.
Årsberetningen kan også læses på vores hjemmeside.
Har du forslag til dagsordenen er du velkommen til at sende dem til lyngby-taaerbaek@dn.dk senest 3.11.25.

Bestyrelsen og DN aktive har arbejdet med en række sager for at gavne naturen og miljøet I Lyngby-Taarbæk. Det er ikke muligt at omtale dem alle, men I er velkommen til at spørge til sager der ønskes belyst.
Bestyrelsen har siden årsmødet 2024 holdt 5 bestyrelsesmøder.
Af andre mødeaktivitet kan nævnes, besigtigelsesmøder med Fredningsnævnet, hos lokale virksomheder, kommunale møder i LTK og LTF, Teams-og Stormøder med hovedforeningen og Samrådsmøder med DNs lokalafdelinger i Storkøbenhavn.

DN Lyngby-Taarbæks arbejdsgrupper:

1. Byplanlægning og det grønne
2. Naturpleje af fredede arealer
3. Fredninger.
4. Vandmiljø.
5. Kommunikation og Arrangementer.

1. Byplanlægning og det grønne.

Vi ønsker, at nye byrum og letbanen fremstår med stor biodiversitet, grønne vækster eller vild natur, vi har ønsker for bevaring og fastholdelse af alle større træer med væsentlig placering.

LTKs nye Træstrategi har været i høring hos DNs medlemmer Bodil, Nete, Erik og Ejvind.
Det er dog stadig kun en *vision*, der skal følges op af en *strategi* og nogle *handlingsplaner.*
Det er især de sidste, der vil være interessante for DN at følge. Dels hvornår de bliver udarbejdet, og dels hvilke opgaver, de forskellige forvaltningsområder i kommunen får pålagt. Vi vil følge udviklingen tæt.

2. Naturpleje af fredede arealer.
Af Lars Østergaard

DN Lyngby-Tårbæk Naturpleje arbejder selvorganiseret i tæt samarbejde med Lyngby-Tårbæk Kommune udenfor DN lokalforenings bestyrelse. Vi afrapporterer til kommunen og lokalbestyrelsen og inddrages i bestyrelsen sager, der vedrører naturpleje og de områder vi arbejder i.

DN LTK Naturpleje arbejder stadig i de 4 fredede områder, som er prioriteret af kommunen:
Troldehøj, Borrebakken, Tordals Mose og Lyngby Åmose.

Vores arbejde på Troldehøj, Borrebakken og Tordals Mose udføres på hverdage af 1-2 frivillige. Arbejdet i Lyngby Åmose har et omfang der kræver arbejde i hold og dermed at det sker i weekender, hvor de fleste frivillige kan. Desværre har det været svært at organisere weekendture i Åmosen, vi arbejder dog på at få løst dette.

Troldehøj
Engen ud mod Kulsviervej blev for årtier siden slået og havde præg af en stor græsplæne. Ved fredningen i 2003 fremstod den som en eng med dominerende bevoksning af uslået græs. Efterfølgende var den truet af tilvoksning med primær ahorn og hindbær, men også en del anden vedopvækst. Efter DN for nogle år siden fjernede vedopvæksten er vi nu overgået til ikke så krævende vedligehold. DN fjerner fortsat nyopvæks af vedplanter, mens LTK Arealdrift slår de områder, der tidligere var vokset til med hindbær, hver gangstierne på engen slås. DN forsøgte at holde hindbærene nede ved slåning med le, men denne metode er væsentlig lettere og mere effektiv. Forhåbentlig vil det betyde at hindbærene er fjernet i løbet af nogle år. Inden 1. marts afbrændes engen, hvis det er muligt for vejret. Alternativt slår Arealdrift hele engen og det afslåede fjernes. Målet er at undgå tilvoksning og øge biodiversiteten. I 2026 vil der desuden komme fokus på den øvrige del af Troldehøj og Trydes Krat, herunder med spredning af ahorn.

Borrebakken
Borrebakken er landskabeligt et unikt område med et rigt insektliv og varieret bevoksning, særligt på det midterste næringsfattige område af bakken. Det er over de sidste år lykkedes at komme godt i bund med fjernelse af uønsket opvækst af særlig tjørn, men også rynket rose, slåen og gyldenris. DN fortsætter løbende denne indsats. Også her er målet at undgå tilvoksning og øge biodiversiteten.

LTK Arealdrift slår årligt opvækst af slåen i yderområderne og har i år skåret træer og buske ned i den vestlige ende, som DN ikke kan grave op. Arealdrift vil desuden slå områder med for stor spredning af hindbær og brombær. Der vil blive fulgt systematisk op på dette de kommende år for at undgå ny opvækst.
Arealdrift fortager desuden pletvis afbrænding inden den 1. marts. I tilfælde af at det ikke er muligt på grund af vejret, vil man i stedet slå de samme områder og fjerne det afslåede materiale.

Tordals Mose
Den vestlige sø og den temporære længere mod øst ligger i den tidligere fæstningskanal, som skar sig gennem området. Vådområderne sætter sit særlige præg på området og skaber betingelserne for et rigt og varieret dyre- og planteliv.

Det er lykkedes at stoppe tilvoksningen af søen i Tordals Mose så dunhammer bevoksningen holdes inde på brinkerne i den nordlige ende. Desuden er et område i den vestlige del ryddet for pil. Målet er at undgå tilvoksning og skabe bedre livsvilkår for plante- og dyrelivet, særligt for søens padder. DN vil det kommende år fjerne en mindre dunhammerbevoksning på brinkerne i den vestlige del af søen og fortsat fjerne nyopvækst af dunhammer i de tidligere ryddede områder.

Det er i år lykkedes DN at udvide indsatsen i mosen med fjernelse af særlig dunhammer og pil i den temporære sø længere mod øst. Vi håber på at kunne styrke dette arbejde fremover. Målet er at forhindre tilvoksning og skabe mere lys til gavn for dyre- og plantelivet.

LTK Arealdrift vil fjerne en del større pil og ahorn i mosen og fortage pletvis afbrænding af engområderne, hvis vejret tillader det.

Kommunen har udpeget mosen som muligt projekt i Den Grønne Trepart Øresund, men hvad dette fører til er uklart.

Lyngby Åmose
Åmosen er med sin beliggenhed ud til Lyngby Sø og variation fra urørte vådområder til åbne engområder et værdifuldt naturområde og samtidig er helt særligt rekreativt område.

DN har gennem en årrække fjernet opvækst af primært birk, trøst, fyr og anden vedopvækst og hermed skabt to værdifulde engområder. Det ene område er fattigkæret i øst, som nu er bevokset med lyng, tranebær og kæruld. Et næringsfattigt og helt særligt område. DN vedligeholder områdets karakter ved løbende at fjerne vedopvækst. Hvis vi har resurser til det vil et nyt mål være at udvide fattigkæret i den vestlige ende ved opgravning af vedopvækst.

Det andet er et mere næringsrigt område længere mod vest, som er væsentlig sværere at vedligeholde, da er er en kraftig spredning af vedplanter, græsarten blåtop og tagrør. Udfordringerne er så store at vi sammen med kommunen må erkende, at det ikke er muligt at fjerne vedopvæksten på den bedste måde – ved opgravning. LTK Arealdrift vil derfor årlig foretage rydning med buskrydder. Spredningen af blåtop er så kraftig at det ikke er muligt at holde den tilbage. DNs opgave begrænser sig derfor til at undgå tilgroning af nogle særligt værdifulde områder med tranebærbevoksning.

Vandstanden i Lyngby Sø har i en årrække ved en fejl været sænket 7,5 cm, hvilket kommunen er forpligtet til at rette op på. Planen er at vandhævningen skal ske i løbet af vinteren 2025/26. En stor del af mosen er en såkaldt ”hængesæk”, hvilket betyder at det næringsholdige vand fra Lyngby Sø kan trænge ind under mosen ved hævning af vandstanden. Dette kan ændre plantevæksten væsentligt. Derfor er det planen af hæve vandstanden i forbindelse med større regnskyl, hvor ikke så næringsholdigt vand vil sive ned ad de højere liggende områder ud til mosen. Det bliver interessant at se om metoden fungerer og hvilke ændringer det får for dyre- og plantelivet, at mosen bliver mere fugtig.

Bliv frivillig, kom ud i den friske luft. Bliv klogere på vores grønne områder, og få erfaring med brug af metoder og redskaber. Kontakt os, hvis du vil være med til praktisk naturpleje.





3. Fredninger.
DN Lyngby-Taarbæk bliver hørt i alle sager, hvor Naturbeskyttelseslovens områder skal inddrages i kommunens sagsbehandling.
Høringssager vedrører især dispensation fra eksisterende lokalplaner, når der søges om nybyggeri eller ombygning tæt på skov, mose, fortidsminder eller ved sø og kystbeskyttede linjer. Andre høringer omfatter ansøgninger om tilladelser til jordvarme, nedsivning til faskiner af tag- og overfladevand.
Det at afgive høringssvar ved ændring af kommuneplan og lokalplanerer, er særdeles vigtigt, da de har til formål at bevare bydeles særlige historiske kulturtræk eller naturudtryk.

Årets Høringssvar

LTKs nye Træpolitik
Oplagsplads på den fredet mark i Frederiksdal
Udvidelse af Exmoore stalden
Lokalplansforslag DTU/ Traceet
Dispensationer til broer i Furesøen
Sundhedsplads ved Bagsværd og Lyngby Sø
Maling af overfladiske Råvandsstationer under Mølleåfredningen
Renovering af Pumpestation Mølleådalen.
Lade standere ved Skovmøllekroen
Schalls vej 12-16 ændringer af vej, hegn og udhus under Mølleåfredningen

4. Vandmiljø.

DN Lyngby-Taarbæk er med i arbejdet i Den Grønne Trepart Øresund. Der er jo ikke mange landbrugsarealer i kommunen, og Øresund er ikke udpeget som et havområde, der i særlig grad lider under landbrugets udledning af alt for meget kvælstof. Kommunen har derfor peget på forbedring af Thordals Mose. Om der kommer penge til forbedring af mosener ikke afklaret.

EU's Vandrammedirektiv kræver at Danmark sikrer et godt vandmiljø overalt ivores fjorde, hav, vandløb og søer. Det bliver sandsynligvis ikke i vores levetid. Aftalen i 1995 var en frist på 10 år frem til 2005. Man da der intet var sket blev fristen udsat til 2009, derefter igen udsat til 2015, og igen til 2021, og i øjeblikket er sidste frist 2027. men vi har jo ikke engang planer for hvad der skal ske, så det vil tage mange, mange år før vi ser en forbedring ude i virkeligheden.

Vi har i DN i mere end to år forsøgt at få kommunen til at prioritere arbejdet med forbedring af miljøkvaliteten i Mølleåen og søerne langs åen. Umiddelbart er det oplagt at opdatere reglerne for styringen af opstemningerne i Mølleåen bl.a. til sikring af en rimelig mindste vandføring og passende vandhøjde i åen hele året, dvs. at revidere det lovpligtige "vandløbsregulativ" i samarbejde med de øvrige kommuner omkring Mølleåen. Der er slet ikke styr på forholdene for det forældede regulativ fra 1996 skulle ifølge kommunalbestyrelsens egne beslutninger være opdateret og gjort miljøvenligt og grønt senest i **2010!!.** Om det for længst udløbne og forældede regulativ overhovedet er lovligt gældende kan vel diskuteres. Når politikerne enkeltvis forstår hvad det her basalt handler om, er de helt enige, men alligevel har kommunalbestyrelsen ikke medtaget denne helt basale og lovbundne opgave ved budgetlægningen. Problemet er ikke engang nævnt i oplægget til budgetdrøftelserne. Gad vide om alle kommunalbestyrelsens medlemmer ved hvad der her i forhold til Mølleåen på forhånd er udeladt i budgetmaterialet?

Det er for mere end 10 år siden opdaget at kommunen ved en fejl har overtrådt egne regler i det gamle regulativ ved at sænke vandstanden med 7,5 cm ved Lyngby Mølle, og det lyder jo ikke er meget. Hvornår og hvordan fortaber sig i tågerne, men i et samarbejde mellem DN og kommunen er det afklaret og politisk vedtaget at vandstanden skal hæves til det regulativmæssigt fastsatte niveau formentlig her i løbet af vinteren. Den lave vandstand har betydet at den fredede og internationalt højt prioriterede Lyngby Åmose er afvandet og udtørret igennem de mange år og det samme gælder for de øvrige våde områder omkring Bagsværd sø, der har samme vandstand som Lyngby Sø. Ved udtørring kan de våde moseområder gro til så de sårbare naturbeskyttede biotoper ødelægges, men det håber vi nu på ændres til det bedre.

Der mangler vand i Mølleåen i forhold til den naturlige afstrømning. I runde tal burde der løbe 22.000.000 m3 vand ud igennem Mølleåen, men pga. grundvandsindvindinger ved de mange vandværker i oplandet til vandforsyningerne så løber der kun på årsbasis 11.000.000 m3 i åen, så vi mangler den halve vandmængde, der i stedet ledes igennem store lukkede kloakledninger langs åen og ned til udledning i Øresund. Der er andre kommuner oppe i åsystemet, der arbejder på yderligere at fjerne vand fra vandløbssystemet, så der bliver endnu mindre vand i fremtiden. Vi vil arbejde for at få denne problemstilling koblet sammen med den helhedstænkning for hele oplandet.

Vi har også i en god dialog med vores kommunalt ejede forsyningsaktieselskab, arbejdet på at få overblik over de mange overløb af opspædet spildevand til Mølleåen og presset på for at få mere fart på arbejdet og for at få reduceret overløbene så godt som muligt under de nuværende betingelser, bl.a. ved at afsøge mulighederne for

mere lokal afledning af regnvand udenom kloakkerne. Forsyningen er i gang med at rense de store afskærende spildevandsledninger fra renseanlægget og ned til Øresund så de virker så godt som muligt.

Kommunens forsinkede opdatering af en spildevandsplan er endnu ikke udarbejdet, så vi ved ikke hvad der skal ske med de øgede regnmængder og det forurenende spildevand eller hvornår.

Vi ser også på vores grundvand, hvorfra forsyningen indvinder vores drikkevand. Forsyningen oplyser, at der indvindes vand fra 9 boringer fordelt på tre indvindingsområder, og desuden måler forsyningen på det øvre grundvand der er på vej ned mod de dybe grundvandslag, der indvindes fra. Det oplyses at der i en af boringerne er registreret forurening af rester af sprøjtegift over grænseværdien, og i de fleste øvrige er der fundet målbare, lave værdier under grænseværdien. Grundvandet siver ned til vandindvindingerne over størstedelen af kommunen, og i de øvre vandlag er der klart rester af sprøjtegifte, som i løbet af et ukendt antal år vil forurene indvindingsboringerne. Vi er i dialog med forsyningen om problemerne, som er vanskelige at håndtere.

5. Kommunikation og Arrangementer

Vi formidler alle DN Kampagner via Sociale medier, opdaterer Hjemmesiden og udsender Nyhedsbreve.
Men det kan vi blive meget bedre til!

Årets arrangementer 2025.
15.6. Vilde blomsters dag – 2 ture med Erik Aabjerg Friis
25.6. Sankt Hansorme tur i Lyngby Åmose med Erik Aabjerg Friis
27.9. Citizen Science projekt ”Vandprøver i Mølleåen” i samarbejde med DTU og DN Rudersdal
28.8. Sommerfugle og Biodiversitet med Michael Stoltze
21.9. Svampetur I Frederiksdal med Jens Ockelmann og Søren Winding
29.10. Valgmøde i Virumhallen BiS og DN har inviteret lokale politikerer til dialog





DNs Affaldsindsamling i LTK blev aflyst i år. Både den nationale affaldsindsamling i april og World CleanUp Day i september. Vi har undret os over den ringe tilslutning de seneste år, men det viser sig heldigvis, at LTKs institutioner fra børnehaver til gymnasier, deltager med så stor styrke, at LTK ligger i toppen af kommuner med mest indsamlet skrald og ikke mindst snusposer, og dermed bidrager til en langt mere affaldsfri natur.

Bestyrelsens har for tiden konstitueret sig således:
Ghita Thorlacius, formand
Ole Roed Jensen, næstformand
Agnete Jacobsen, bestyrelsesmedlem
Erik Andreas Wasli, bestyrelsesmedlem
Ejvind Løgbjerg, bestyrelsesmedlem
Bodil Rasmussen, bestyrelsesmedlem
Frits Lundgaard Jensen, suppleant

Frivillige ad hoc tilknyttede:
Anette Ginsbak
Karsten Mehlsen
Lars Topp Østergaard

Bestyrelsen ønsker at være 12 medlemmer og 2 suppleanter. Kom og vær med, der er opgaver af alle slags.
Fortæl os meget gerne om steder der bør have større fokus - og som kan gavne naturen og miljøet.

Vi samarbejder med:
Bygningskulturforeningen-lt.dk
DN i Furesø, Rudersdal og Gentofte.
Lundtofte Borgerforening
LTK-Frivilligcenter
LTK NaturTeam og Arealdrift
LTF - Lyngby-Taarbæk Forsyning
Virum og L-T Grønne nabofælleskaber
Virum grundejerforening
Furesøkvarterets grundejerforening
Tordals Mose grundejerforening

DN's Repræsentantskab – p.t. ingen aktive fra DN Lyngby-Taarbæk.

Havne-netværk. Nyt netværk for DN-afdelinger med kystlinje til Øresund.
Netværket arbejder for Øresund som Maritim Naturnationalpark. Vi er repræsenteret ved Ole Roed Jensen.

NST (Naturstyrelsen) Hovedstadens Skovbrugeråd.
Vores repræsentanter er p.t. biolog, Poul Evald Hansen og fra Naturstyrelsen Kim Søderlund.

DN Storkøbenhavns samrådsmøder.
Der arbejdes blandt andet på, at fastholde den grønne Landskabskile fra Køge til Helsingør, som spredningskorridor for biodiversitet. Fantastisk projekt for kommuner, regioner og DN-afdelinger.

Staten, Plan-og Landdistriktsstyrelsen vedr. Fingerplanen
Siden 1947 har Fingerplanen dannet den overordnede ramme for fysisk planlægning i hovedstadsområdet. Sigtet med Fingerplanen er bl.a.:

- at koncentrere boliger, handel, virksomheder, offentlige institutioner mv. omkring en veludbygget infrastruktur i fingerbyen.
- at forbeholde områderne mellem og uden for fingerbyen grønne kiler, mindre bysamfund, jordbrug mv.

Fingerplanen udlægger grønne kiler til brug for det almene friluftsliv. Kilerne må ikke inddrages til byzone, og der må ikke etableres bymæssige fritidsanlæg inden for kilerne.
De grønne kilers rolle er at udgøre daglige fritidslandskaber for de lokale kommuner samt regionale udflugtsområder for det tættere bebyggede indre storbyområde. I Fingerplanen fremgår det, at de grønne kiler skal udbygges i takt med byfingrenes udvikling, således at nye byområder til en hver tid forsynes med grønne rekreative områder. For nærmere info om de grønne kiler, se §§ 18, 18a, og 19 i Fingerplan 2019. Fingerplanen er under revision.

